

SZÉKELY-UDVÁRHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVÁRHELYVÁRMEGYE, az UDVÁRHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIGYÉGI EGYLETE ÉS az UDVÁRHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Évi 4 Ft. Fél évi 2 Ft. Negyed évi 1 Ft. Egy példány ára 3 kr. Postaköltség és távolléti díj évi 4 Ft. — Hirdetési és előfizetési díjak a kiadványtalan (Betege) Pál könyvnyomdája) intézmények.
Megjelölés: **KÖZSÉGI EGYLET: VÁROSI EGYLET.**

Feladványok:
Dr. Vajda Emil.
Selymossai Endre.
Kiadó- és lapkiadó: **Betege Pál.**

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz érkezők. Keziratok nem adhatók vissza. — Hivatalos hirdetések 100 szög 3 levetéssel minden szög 1 kr. magye hirdetések [cm. kint 3 kr. közzététel. Bélyeg díj külön 30 kr. Nyilatni ára 10 kr. — Hirdetési és nyilatási díja előre fizetendő.

Városi közgyűlésről.

Rendkívül érdekes s a tárgyalási mód szempontjából talán évtizedek óta példánul álló közgyűlés volt városunknak, akár a szokatlannál népes érdeklődést tekintjük, mely a jobbra kezük munkájá után élő városatyák összeségét lekötve tartó két déli előtti s egy délutáni folyamán; akár a kritikának merész, de kötelességadat jogerejével fogva indokolt hangját vesszük, mely igazság érzetében tisztulni szelte át a nagyterem füldét levegőjét; akár azt a veséig ható és tühégyig menő lekiismeretet, melyel a reáért sorozati pontok egyéj-másikának tárgyalásával valóban remekelt.

Mindjárt a jövő évi költségvetés általános tárgyalásánál egy városatyá, ki mellesleg kitűnő pénzügyi kapacitás is, nem remélt, de annál jobban eső alaposagga zusta pozdorjává a tanács-projektum által kontemplált bevétel-többletnek valódiságát s tiszteletreméltó nyíltsággal mutatott rá, hogy e többlet csak humbog, csak szeszény vesztő játék a laikus polgárkor hasznos megtevésére, mert ellenkezőleg, ugyanannyi, tehát kétezer forint hiánytalan mutat fel.

Az ily költségvetés készítése és benyújtása pedig előlki felelősség mellett történik s épen azért vagy tudatosan, vagy tudatlanul eshetett meg ez a botránnyos hiba; ha öntudatosan, a rossz gazdálkodás elpalástolása, jól számítván, hogy a képviselő-tetűst a régi bölcsesség nyomdokain fog haladni most is, de alaposan csodálván: akkor ez a pótdozó polgárság perfid becsapása; ha tudatlanul, akkor nem óhajuk a fegyelmi esetek számát szaporítani, megelégszünk azáltal, a mit minden tisztesség ember konvencziájára ilyen esetekben diktálni szokott.

Ily könnyelmű adminisztráció mellett aztán csoda-e, ha állandó finansziatorsok alatt áll a házi pénztár?

A közgyűlés egy másik kimagasló

mozzanata volt a harmadikgyógytér kérdése, mely nyilvánosan elismert argumentációval és égetőbb ügyre szükséges buzgalom kíséretében került tárgyalás alá, de a partalan gondolkodók többsége a közelmúlt eseményei miatt ebben csak a retorikus munkáját látván és a szakemberek lelkes felszólalásából is meggyőződően fölleségve voltáról: a törpe minoritástól támogatott kérvényt elvetette.

Nagy megnyugtatónsunkra szolgál a képviselőtétel amag emberbárdi ténye, hogy az itt e helyen nem vitatható okokból előhozott városszolgának, a tanács három hónapos javaslataival szemben, egész évi végkifejlesztést szavazott meg; harmincz évig szolgálta a várost szuszétvő öt szolgálatban kapott hallódéig bérrelással s szolgálatban sem teljesen jó kondícióban, hivatalnak tiszteletet parancsoló külsővel, de sic placuit superis (?) s ő arról nem tehet.

Nem tudjuk eléggé dicsérni a közgyűlések amag életrevaló határozatát, hogy a városi gazdálkodás ellenőrzésére egy puritán igazságosságban kritikán felül álló öntöz bizottságot választott, melynek jogában fog állni, hogy a város pénzügyi aktáiba bármely időben betekinthessen visszamenőleg is; mi főleg nagyon kíváncsiak volna, hogy az alispán felvétele jelentés több éves számadás restanciával ne dicsérje tovább is városunk ügykezelésének hangyaszorgalmát. (?)

A tanácskozásnak különben objektív menetét nagyon konfundálták azok a közgyűlés méltóságát nagyon is bántó kifejezések, melyekkel egyik-másik tisztviselő saját kártsázt desavualta, sőt privát körben is sértő titulusokkal illette; majd pedig a haladásnak előfeltétele a kollektális alapra fektetett munkálkodás, ennek hiányát a közügy érzi meg rendszeren, ez pedig nem egyesek, nem testületek kiváltsága, ez az egész emberiségre; sajnos, hogy a tanács fellegása ebben nem kulminál.

Nem lehet szó nélkül hagyni azt az igazán megdöbbentő cinizmust, azt a már meg szoktamféle nem törődést, melyel a közgyűlés igen t. előke az egyes tétélek igazolása végett számon kért átkakat felmutatni nem tudta; mintha bizony itt Csáki szalmajárdó lett volna szó.

S végül csak üdvözölni tudjuk a városi közügyek bátorzavara előharcosait, kik a lappangó sebet érdeklő kendőzni akarák és a teljesen megromlott talaju rendszerben bujkálni szeretők elevevény mertek már egyszer tapintani; a kiket több évi furmos gyakorlat megantatott arra, hogy a szavak egyéni hitelen rejlő igazságának többé fel ne üljenek, hanem beszéljen maga az irás, csak üdvözölni tudjuk ez önzetlen férfiakat kik az elvek harcazt után újra baráti jóbort fogva, Herkulesként vállalkoztak: ennek a titkos szű rágsdórt régóta korhadt oszlopi intézménynek purifikációjára s nem engedték elhajlani annyira a közszellemtől, hogy bizonyos elvi exponenciák szolgálatában szerzett érdemek (?) előtt szemet hunyjon a polgártársaink java sorát meg rövidítő alakoskodás ózintze revélációjára!

S ezzel megkönyített a közvéleménynek erkölcsi felelősséggel tartozó vezérférfiaink nehéz munkáját is.

Ennyit kívántunk elmondani köppe nyegként; a kire nem talál; ne vegye magára.

TANÜGY.

Tanító gyűlés.

„Az udvárhelymegyei tanító-egylet” folyó év november hó 20-án tartotta meg XXII. le rendez közgyűlést. Sz. Eredvireturon a tanítóképzés torna tornában több tanítók s nagyszámú rendes tagok jelenlétében, melyet a kép. ifjúság énekklára a „Hymnus” előnkölésével nyitott meg, mire Belle László elnök lelkes szavakkal utal az együtt munkálkodás fontosságára, melyel a gyűlést megnyitván, jegyzőkönyv hiteltelisére és a

TÁRCZA.

»Tört sugarak.«

Ötö üldögélt nagyapók házában pitvárn, s halgatván a zámot zugást, a csendes nyugodalmat öreges varázslata lapjait, rajolta lelkom. A mikor végképpen visszakerültek az én kioi falumba. Álmodtam ében s egy-zerre csak valósalággal élenderedtem. Sámbar boldog ember, a ki hize az álomban s még boldobabb, a ki elmondja, im, mégis elmondom álommat, mely — ne tessék meggyődni — nem volt hosszú, szörvényes. Az én álomom igen egyszerű: ősz öreg embernek láttam magamat. (Természetesen, földig éri a székelyem). S a mint ültem, üldögélttem, eljőtem által egy iródiák, a kinek a hónálja tele volt levelekkel s közöttük illendőkép:

— Adjon Isten jó napot, öreg apám.
— Hozott isten, fiám. No, ezer szerencséd, hogy öreg apukádnk szőlőtült, mert különben látd-e, kilencvenkilencet lezajna karóban a feje, a tied lett volna a szőlők.

— Nem bánom én, öreg apám, szóló bátran az iró diák, csak előbb olvassa el a verseimet. Ha rosszak, huzassa karóba a fejemet; ha jók, írjon hozzájuk lelkem.

Először! Erre a szóra azonnal fölebredtem.

* A „Tört sugarak” című kiadványt Betege Pál kiadvánján megjelölt költemények szövege Betege Elek jeles szövegei irók tollából.

A meseirodalom összes ősz öregemberei sem emlékeztet arra, hogy valaha töltött valaki először kért volna. Ilyesmi csak álomban eshetik meg az ősz reg emlékeztet.

Előtem állott csakugyan egy fiatalember, egy iródiák: Tarcsa f. Al. Albert. S mintegy folytatván az álom, kérdeztem:

— Hát csakugyan először kíván?

Nem tudom, bármennyire óhajtom a rendez, nyugodalmat öregeséget, most egyszerre bus hangulat szállott a lelkeimre. Lám, lám, töltem már először kérnek... Embert, az ő öregedéseket késztetelen jele!

Áldott szerencsére, jó falusi székely szerint, a borzvas bor hirtelen az asztalon termett s gondolat boroska mellett olvasgatni kezdem Tarcsa f. Al. Albert verseit. Nem sikerült látnom én őt először s egy-két verset írom meg, mert a vargasi postás tanítónak. Ritkán koccintgattunk, mert mind jobban-jobban megkapott verseinket nemeg egy-szerűsége, s az a molegás, mely főként családias verseiből árad.

Egyik-másik versére mindjárt rá is jegyztem: nagyon szép. Melyikre, melyikre azt meg nem mondom, majd rá talál az olvasó. S hátha talál szöveget is.

Most hogy itt Budapeston újra olvasgattam a verseket, nem változott ítélőm s ha igen, talán még kedvesebb, Valamint jódtólunk melegebb áraszt ki, a nagy város hideg levetéjében. — Melyiket, melyet e verseket én az én álom szőlőföldemről a szép Eredvirekről árad felelem. A szép Eredvirekről, melyről Kriza János így énekel:

Eredvirek az én házam.
Katonának szült az anyám.
Zöld erdő zugában,
Vadgalamb szőlésén
Nevelt fel jó apám.

Ennek a szép Eredvirekről lakója Tarcsa f. Al. Albert. Ennek a vidéknek a levetéji éresem ki az ő itott-pongyola, nem eléggé csiszolt, de mindig mély értelem verseiből. Hát bizony ezek a versek nem olyanok, mintha skatulyából búzták volna ki, (ámbar jó fölértésben külső forma dolgában is kifogástalanok) — de az bizonyos: hogy minden sor megtájiálja az utat az igaz jó szívekhez.

Egyébként ő maga mondja a legjobb s legigazabb kritikát az ő daiáról, melyekben „csak egy soroska sínies, mely viágrasról fájdalomban ostromlotta az eget.” Összében folyó patakosok az ő dái!

Nem tanulom művészetet meg
Hullámok, szög daltöréseim —
Te így is értesz, anyanyelvem.

Szobánk is pár asztal vagy lábnyom,
Kisnyoke, mint az én viágom,
De boldogsággal van tele...

Im, Tarcsa f. Al. Albert költemények igazi karaktere.
Megérdemli, hogy mezeit többen megismerkedjen vele.

Budapest, 1896. december hó 5. n.

Benedek Elek.

